

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö hallinnon automaattisen päätöksenteon käyttöalaa ja läpinäkyvyyttä koskevista säännösluonnoksista

1. Automaattisen käsittelyn sallittu käyttöala

1.1. Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohtaa *oikeudellisesti*?

Säännös on riittävän selvä ja tarkkarajainen.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttori katsoo, että hallinnon automaattisesta päätöksenteosta on tarkoituksenmukaista säätää yleisellä, kaikki asiaryhmät kattavalla säännöksellä. Säännöksen konkretisoiminen eri asiaryhmillä saattaisi johtaa epäselvyyteen siitä, koskeeko se myös mainittujen asiaryhmien ulkopuolelle jääviä toimintoja. Automaattista päätöksentekoa koskevan normin tulisi vastata myös tulevaisuudessa esiin tuleviin sääntely- ja automatisointitarpeisiin.

1.2. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohtaatoiminnassanne *automatisoitavien asiaryhmien* kannalta?

Ehdotus mahdollistaa pääosin nykyiset tai suunnitellut automaattiset päätökset.

Perustelut ja lisätiedot:

Valtiokonttorin korvaustoiminta ja laiminlyöntimaksujen määrääminen perustuvat useaan eri erityislakiin, mistä syystä Valtiokonttori pitää tärkeänä, että automaattisesta päätöksenteosta säädetään yleissäännöksellä.

1.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Millaisia 2 momentin määritelmän mukaisia tilanteita tunnistatte toiminnassanne?

-

1.4. Tulisiko myös muun kuin 2 momentissa tarkoitetun avustavan tai valmisteleavan automaation käyttöä säännellä hallinto-oikeudellisesti?

Ei

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttorin näkemyksen mukaan sellaisen avustavan tai valmistevan automaation käyttöä, jolla ei ole oikeusvaikutuksia, ei ole tarpeen säännellä hallinto-oikeudellisesti.

1.5. Muut huomiot käyttöalasääntelystä:

-

2. Oikeussuojakeinot

2.1. Ehdotettu 25 a §:n muotoilu mahdollistaa myös oikaisuvaatimuksen käsittelyn automaattisesti. Miten arvioitte ehdotusta tältä osin?

Oikaisuvaatimuksen automaattisen käsittelyn tulee olla mahdollista erityisten edellytysten toteutuessa (esimerkiksi kun hakemus hyväksytään eikä asiaan liity toista asianosaista).

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

2.2. Mitkä muut menettelyt toteuttaisivat tehokkaasti oikeussuojaa automaattisen päätöksenteon yhteydessä?

-

2.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: mitä soveltamanne lainsäädännön oikeussuojakeinoja pidätte tässä yhteydessä tehokkaina ja miksi?

Muutoksenhakumenettely mukaan lukien oikaisuvaatimusmenettely.

2.4. Muut huomiot oikeussuojakysymyksistä:

-

3. Tietosuoja

3.1. Miten arvioitte tätä koskevaa kantaa?

Eryteisistä suojatoimista ei ole tarpeen säätää.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttorin näkemyksen mukaan voimassa olevat säännökset tietosuojasta sekä tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista antavat riittävästi suojaa myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen osalta.

3.2. Tulisiko yleislakiin sisällyttää suojatoimia erityisiin henkilötietoryhmiin tai ns. valtiosääntöisesti arkaluonteisiin tietoihin (esimerkiksi sosiaalihuollon tarve) liittyen?

Eryteisistä suojatoimista ei ole tarpeen säätää.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Ks. kohta 3.1.

3.3. Muut huomiot tietosuojakysymyksistä:

4. Käsittelyn julkisuus ja läpinäkyvyys

4.1. Pidättekö ehdotettua lähestymistapaa oikeana?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttori katsoo, että esitetty lähestymistapa on oikea. Rekisteröidyn oikeudet tulevat tältä osin hyvin turvatuiksi.

4.2. Kannatatteko lisätietojen antajaa koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 4 kohta)?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttori pitää tarkoituksenmukaisena, että päätöksessä voidaan antaa yhteystieto, josta asiakkaan on tosiasiallisesti mahdollista tarvittaessa saada lisätietoja annetun päätöksen perusteluista.

4.3. Kannatatteko automaattisesta käsittelystä ilmoittamista koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 5 kohta)?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttori pitää tärkeänä, että automaattisesta käsittelystä ilmoitetaan asiakkaalle.

4.4. Kannatatteko ehdotusta hallintoasioiden automaattista käsittelyä koskevan kuvauksen julkaisemisesta?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Valtiokonttori pitää ehdotusta hallintoasioiden automaattista käsittelyä koskevan kuvauksen julkaisemisesta perusteltuna. Sen sijaan varsinaisen ohjelmistokoodin julkaiseminen ei Valtiokonttorin näkemyksen mukaan ole kannatettavaa.

4.5. Millaisia tietoja automaattista käsittelyä koskevaan kuvaukseen tulisi sisältyä?

Kuvaus voisi sisältää esimerkiksi ratkaisun perusteena olevat selvitykset ja oikeussäännökset.

4.6. Muut julkisuutta ja läpinäkyvyyttä koskevat huomiot

-

5. Muut huomiot

5.1. Muut huomiot ehdotetusta sääntelystä

Järveläinen Katja
Valtiokonttori